

זה, וכמ"ש יוצג גוי ואין צו"א אלא עי"ז כו', ומ"מ על השיתוף לא נצטווה ורק ישראל נצטווה על השיתוף, והתפרש בין עי"ז ושיתוף הוא דע"ז הוא דקרי ליה אלאקא דאלקיא דהנה רם עלי' כל גוים ה' על השמים ככודו שהו אמריים שהא רם ונשא ועל כן רק על השמים ככודו, אבל על הגבאים החתומים הששלים ורי' זה השפלה לגבי להשיגה עליהם ועל ה' את הארץ ברי המכנים ומערכות השמים וזה לפי סכרם, דהההוה העולם הוא בדרך עי"ע, שהו כחתי ערד כו' כנודע, ועל כן אמרים דשמים היינו נבראים העליונים הן בערד להשיגה עליהם, אבל העלילים הששלים אינם בערכו להשיגה עליהם רק עוב הארץ וכל אשר בה ברי המוכנים ומערכות השמים. אבל באמת אינו כן דהמגבריה לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ, דליתומו מגביהי לשבת כחתי הגבילה על כן הוא משפילי בשמים וארץ בשוה, דגם השמים היא השפלה לגבי' כו' והתהוות אינו בדרך עי"ע, וכדוד עי"ע לא ה' אפשר להיות אפי' מרף היותו עליונות דגם מציאות האור הוא דוקא על ידי הצמצום שה' בארץ, דהאור הגליל בעצמותו אינו כחתי, אור כלל, וכמ"ש כחור, דלאו אינו נהורין כו', וכמ"ש במש"ב במשל אור וזו השמש בשמש שאינו עולה בשם אור וזו כלל כו', ולכן גילוי הקי' מאר"ס גי' יש מאין לפי שבמקורו באר"ס ב"ה הוא כחתי, אין כו' וכמ"ש בלקי"ת ברי"ה תקעו הפ' בהנהגה וכו"ש הההות הגלים והעולמות שהן בדרך אין ערוך, ולכן א"ס נק' אדם ובראה דכללות לפי שי' שם שם כחתי הגלים הרי זה כחתי בריאה כחתי המחושות דכר כו' וכמ"ש במ"א, והרמ"ק ו"ל בס' אליהו"ה כתב דיומר משאין ערוך עשי' לגבי הכתר אין ערוך וכתב לגבי א"ס וקמ"ש בפרדס בשער הצמצומות, וכתר הוא שש תכלים דמא"ס נאצל כחתי האורות והסכל את הא"ס ומתעלם כן נאצלו הכלים כו' והיינו כמ"ש בת"י אור"ס מלאו כמרא עילאה מלבד כו"ל

שהוא עי"ס תורה שמה (ככורות ב א) תורה אטר (סנה סג ב) רין ספיק דעין ריין ניין זיה, ובשורה רשכ הכהו סלי"ה אפרים סכ"י תולקו עי"ז — ועיני'כ גייב מהר"ת חו"ד סקמ"ת פיה לוי"ז סקמ"ז סק"ב. פומ"ג בשתי ועק סו"ס סה' שר תמר פתא השהה כללים אות ג סיי' סק"א ובספרים שהובאו שם וצ"ו ג' וצ"ו ג' : סמולין ג' ב. וז"א כו' ב ובמ"ב.

דקור ל' : סוף גמחות, ועיני'כ תנא פכ"ד, ש' האמנה פכ"ב. דרוש דתער השכירה להצ"ע (במ"ס דרך מצותך ח"ב) ובמ"ב.

רם ע" : חתלים קי"ג, ד"ו.

שטן אומרים : ראה סידור ח"ב ד"ה אר' שפתי. סו"ה הלל (במ"ס דרך מצותך).

דמתוות העולם : ראה הגהות ליה"ה פתח אלי' — תרומה (הוסיקו קטע זה במתהמה ח"א מב עי"א ד"ה וביאוריה' ועי"ש ח"ב ע' פח).

ובמ"ש ובמ"ב : ראה שער היחוד והאמונה פ"ג.

גלוי הקו' : ראה ד"ה כמ"י צאתו תשי"ז (קונטרס ג) פ"ה.

ב"ס אלימה : הובא בפ"ה הרמ"ן על הפרס שיי' פ"א.

כמ"ש בת"י : סוף ח"ה כב.

והנהרות לא ייסטווה שכל הגילוי אור שבנ"ע לא יוכל לרוות את הצמאון, כ"א בתמ"צ דוקא ששל זה הוא אומר, אם יתן איש את כל הון ביתו בארבה, א"ש זה הקב"ה כאשר יתן את כל הון ביתו, הוא התמ"צ, הנה כוח יבנו לו' ל' ביה ושלל, כמו ביה אוצרות יקרים שבתו חוסף גדול משקטו ליה, וכמ"ל ליה, ודבא עלמא דאולינ מיני', חוסף ואכל חוסף ואשתי, שבתמ"צ דוקא יוכל העינה ומלאו את הצמאון, שהם למעלה מבתי' נה"ל, כ"א כמ"ש ומעין מבי"ה ה"י יצא גו', אך הגם שאין זה בגלוי נמשך הוא ממש בוח' זו עכשיו עי" תורה ומצות מעשיות, ולכן בות דוקא ירוה את הצמאון, ולפי פירוש זה, והכתוב הוא במתקם כל כך עד אשר גם הגילויים היותר גבולים, וארבתם לאלקות הוא במתקם, ולפי פירוש התרגום המדרש, והכתוב נעלב, יוכלו ישראל הם בשפל המצב ביותר, דאחות לנו קטנה, קטנה כוכית מלכך לאשר ישראל, עד אשר אר"י רוצים להשתוות לישראל, ובאמת הנה ב' הם חוטאים, עד אשר אר"י רוצים להשתוות לישראל, ובאמת הנה ב' הפירושים הנה לא זו בלבד שאין סותרים זה לזה אלא עוד מטעמים ומבארים זא"י.

ג) ולקרבן כל זה צריך להבי' מאמר רי"ל בכרכות (ו א), אהם עשיתונו חטיבה אחת שמע ישראל, ג' ה' אחד ואני אעשה אתכם חטיבה אחת, ומי כעמל ישראל גוי אחד דכשניהם נאמר אחד, ה' אחד, ונוי אחד, והנה באחד יש ג' ענינים, כמ"ל א"י אחד אין כיוצא בו, וצ"ל להבין מהו השבח דאין כיוצא בו, כי אין קלה על לב איש שיש כיוצא בו שצורכים לומר שאין כיוצא בו, וענין זה כה' אחד הוא דא"י כמ"ל רב"ה מתייב וכו' ישראל ל"ש ממ"מ, אמר הקב"ה שמע ישראל אנכי ה' אלקיך השיבו ישראל לא יהי' לך גו' השיבו לישראל ה' אחד, היינו דאחד הוא להציא ענין עי"ז, והג' הוא דה' אחד היא מצוה בפני עצמה, שהיא מצוה ליחוד שוהו מפסקי שמע ישראל ג' ה' אחד, היינו להוציא מענין השיתוף, דהנה בני נח אינו מוזהרין על השיתוף לדעת הרמב"א בא"ח ט"ו קנ"ג, הנה שמותרותיו על עי"ז שנוצטווה אדם הראשון על

וכמ"ל : עירובין ג' א. — ראה אור החמה בראשית כו' ב.

צ"ד להבין : סכא ואל"ל (לכד חסידים) — הוא מאמר כ"ס אומרי' מתורש"ב בשנויים קלים ובחלקו תועק — בתוספת ביאר — ברי"ה כל המאריך באחד חופשי (קונטרס צ"ס) ל"ס מ"ח אומרי'.

במדרש רבה : ראחמו פכ"ב לא, ועי"ה המבואר יותר בירושלמי ברכות פ"א ה"ה בפ"י עטמה : ראה מצות האמנה אלקות — במתמ"צ להצ"ע — פ"א סו"ה ושינוי : עיין בפ"י סתמ"צ להצ"ע מצות אחרות ה' : ד"ה אנכי בספר חרי"ה ד"ה מי כמכנה תול"ת, ובמ"ב.

גא"ח ט"ו קנ"ג : עיין בדרב"י משה שם — ובי"ה מי כמכנה תול"ת איתא

והנהרות לא ייסטווה שכל הגילוי אור שבנ"ע לא יוכל לרוות את הצמאון, כ"א בתמ"צ דוקא ששל זה הוא אומר, אם יתן איש את כל הון ביתו בארבה, א"ש זה הקב"ה כאשר יתן את כל הון ביתו, הוא התמ"צ, הנה כוח יבנו לו' ל' ביה ושלל, כמו ביה אוצרות יקרים שבתו חוסף גדול משקטו ליה, וכמ"ל ליה, ודבא עלמא דאולינ מיני', חוסף ואכל חוסף ואשתי, שבתמ"צ דוקא יוכל העינה ומלאו את הצמאון, שהם למעלה מבתי' נה"ל, כ"א כמ"ש ומעין מבי"ה ה"י יצא גו', אך הגם שאין זה בגלוי נמשך הוא ממש בוח' זו עכשיו עי" תורה ומצות מעשיות, ולכן בות דוקא ירוה את הצמאון, ולפי פירוש זה, והכתוב הוא במתקם כל כך עד אשר גם הגילויים היותר גבולים, וארבתם לאלקות הוא במתקם, ולפי פירוש התרגום המדרש, והכתוב נעלב, יוכלו ישראל הם בשפל המצב ביותר, דאחות לנו קטנה, קטנה כוכית מלכך לאשר ישראל, עד אשר אר"י רוצים להשתוות לישראל, ובאמת הנה ב' הם חוטאים, עד אשר אר"י רוצים להשתוות לישראל, ובאמת הנה ב' הפירושים הנה לא זו בלבד שאין סותרים זה לזה אלא עוד מטעמים ומבארים זא"י.

וראין בחוש בחי' גבול ובל"ג באחד בריבוי הנבראים עד אין שעור ועד אין קץ ממש עם היותם מוגבלים. מזה נבין שבנת הא"ס הוא שיהי' שני הפסים דגבול ובל"ג גבול וכמ"כ רוכב ובל"ג רוכב. והוה אחד אין כיוצא בו.

(ומעלתה צ"ל מהו ענין אחד אין כיוצא בו בישראל. והענין הוא דהנה אמרו רד"ל הקב"ה מנה תפילין. ותפילין דמארי' עלמא מה כתיב בהו' ומי כעמר

ישראל גוי אחד. ופי' הקב"ה מנה תפילין הקב"ה בחי' ז"א. ומנה תפילין היינו המשכה מחזין לז"א. והנה אמרו רד"ל על פסוק מגיד דבריו ליעקב מה שוהא עשה מצוה לישראל לעשות פירוש שעל ידי שישראל עושים, על ידי זה הוא עשה. דעל ידי שהאיש ישראל לובש תפילין למטה על ידי זה הקב"ה מנה תפילין

והמטה המוחזין לז"א שוהו ד' פרשיות דתפילין קודש הוי' כי יביאך חז"ב שמע והא"ש דעת שנוחלק לז"א. וע"י שילוב ציצית. א"י הקב"ה למטה את עשה את כל המצות דדוקא ע"י שהאיש ישראל עושה המצוה למטה את הקב"ה עשה את המצוה. והוה ולשמור את כל מצותיו שהם עושים וגורמים את מצותיו של מעלה. וה"ו שבו גדל לישראל שע"י המצות שהם עושים, גורמים שייעשה הוא ית

את המצות. וענין אחד אין כיוצא בו הוא דא' במד"ד ע"פ חטא חטאה ירושלים כלי עכ"ס אינם חסאים אלא שעכ"ס אינם כלום דעשייתם אינו מעלה ומוריד כלל. אבל ישראל כל דבר טוב שעושים אף שאינו מצוה ממש ה"ה ממשיכים ע"י המשכה אלקות וכדאי' כוונה בלתינשא שא"ל חז"א בליאח דלבושינו דלא קריתו ק"ש והיינו מפני שעסקו בהנבטה כלת ועי"ה המשיכו אותה ההמשכה שע"י ק"ש דה' אלקינו ה' אחד, הוא יחד אהא יחוד דז"ג

וכמ"כ ע"י יחוד הוד"כ נעשה יחוד למעלה וכמ"כ. ואיש ואשה י"ה שורה ביניהם ולכן מברכין ע"י ז' ברכות. ואפילו בדברים שאינם מצוה בכלל אם הוא כוונה ליש"ש ממשיכים ע"י גילוי אלקות וכמו כד טיים מאנני' מברך שעשה לי כל צדלי' דע"י לבישת מנעלים ממשיכים להיות מה יפו פעמך נפעלים דמט"ט נק' פעלא דשכונתא וכן מנ"ל ומכו' בלקי"ת בד"ה מה יפו פעמך שוהו בחי' הפרטא המפסקת בין אחי' לר"ע. החופה על הגל בחי' מל' להיות העולמות בחי' גבול כו'. ומה יפו פעמך נפעלים הוא שגם בהנעלים יהי' היופי דפעמך שיהי' בחי' הגילוי ועל ידי הנעלים יהי' באפשר לקבל (וע"ד והדריד נפעלים וכמ"ש במ"א) הרי שגם בענינים שאינם מצות ממשיכים ע"י גילוי אלקות. והוה דוקא בישראל כנ"ל בשם המודש.

והוה אחד אין כיוצא בו. וכ"ז הוא מושים שבך בחי' הוי' להיות לו לעם ועי' וידוע שוהו הבחירה בעצם בניש"י לא משום קיום התומצ' וכמ"ש רק באבת"ד חשק' הוי' ועל כן יש בכחם להמשיך על ידי המצות שלהם בחי' המצות שלמעלה וגם בכל דבר שעושים כוונה לשם שמים, גם

מניח תפילין : ברכות ו' א. — ראה חז"א ליה כ"ג. אסור ד"ג : שמות ובה פ"ל ט.

וכמ"כ : ראה חטאת י"ג א. כי יענינו חסידים.

וכמ"כ : ראה חטאת י"ג א. כי יענינו חסידים.

באבות : דברים ח"ג טו. והרי ה"ה לפני מתן תורה.

הוא ושנוחזר לא יתמו, ולכאורה אינו מוכן מהו שייך לומר לגבי מעלה ושנוחזר שוהו ומן גבול והבורא ית' הוא בלתי בע"ג, וגם מה"ע ושנוחזר לא יתמו שוהו סותרים וא"י. והרשב"א ז"ל תירץ דלהיות דאדם בע"ג אינו משיג את בלתי בע"ג שאין לו צורך כלל בענין בע"ג. כשם שאין לנו צורך בלתי מקום ובל"ג ומן יתיר מהו אין לנו שום צורך בבחי' כלי גבול, וע"כ אומר ושנוחזר שוהו משיג האדם ואז"כ אומר לא יתמו שהשנים אינם כלים, ובאופן מה כליים להסביר להאדם שיהי' לו קצת הנחת הדבר כשכלי. והוא ע"ד לשבר את האזן וכמו עיני ה' אוני ה' חזי נא אוניד קשבתה ועיניך פתוחות גו'. וע"ד החסידות יובו הענין בא"א. דהנה ידוע דמזן הוא בבחי' מל' וכמ"ש מלכותך מפ"ע וממשלתך בכל דור חוד, דעבר זהו ועתידי שייך בבחי' מל' מלך מלך מלך. והוה יומי של הקב"ה אף שנוהי'. דהנה יחידות עשירות מאות הן בכי"ע ואלפים ובאצ"י. והיינו בבחי' מל' אבל למעלה מבחי' מל' לא יש בחי' הזמן, ומ"מ א"א לומר שלא יש שם שרש ומקור לבחי' זמן, שיהי' שוהו הגבול הנמצא

בבע"ג כן יש לו כח גבול, והיינו בחי' דע"ס דאצי' שוהו הגבול הנמצא ממנו תחלה. והוא שם שרש שבשרשו הוא בחי' הרשימו שוהו כח הגבול הנמצא והוא שרש ומקור חללים, וכמ"ש במ"א בחי' דויצוים דחמ"ס. אבל שם ה' הוא ה' הוא ויהי' כאזל דהיינו בחי' אוא"ס הבלי"ג. ומצד שם הוי' הי' העולמות בבחי' א"ס ממש, וע"י שם שרש שאמר לעולמו די הוא שנועשו עולמות

בבחי' מצויאות גבול, ומ"מ בחי' ה' מלך ה' מלך ה' ימלוד, דבבחי' הגבולה דעבר הוה ועתידי מאיר כוה בחי' אוא"ס הבלי"ג. ולכן ההתהוות שבבחי' מל' היא בבחי' בלי"ג. דהנה שהנבואים הם בע"ג, והי' ציל הגבלה במציאותם הרי הם בבחי' בלי"ג, וכמו בריבוי הדומים וצומח, אילנות ועשבים ופירות ותבואה, ה"ה

בלי שיעור פמשי, והוה מצד בחי' אוא"ס הבלי"ג שמאיר בבחי' מל'. והוה אין כיוצא בו. והיינו החמירות שני הפסים בלי"ג וגבול, והי' קענין נמנעו הנמנעות בחי' הבורא. ודיש מהחמירות שני שאומרים שיש לנמנעות טעם קיים, וכמו רוכב ובלתי רוכב שנמנע ח"ו גם בחיך הבורא, ובאמת אינו כן, אלא נמנעו הנמנעות

ויכול להיות רוכב ובלתי רוכב, הגם שבשכלנו אינו מוכן אידך הוא והרי אנו

והרשב"א ד"ג : שו"ת חז"א חת"ת

אונ"ד קשבת : נחמ"א א' ור"ת

אף שונה : ויקרא ובה רפ"ט. מודש חללים ט.

בר"ע... : ראה לקי"ת ר"פ ברכה. באה"ה ואת"ת ר"ס ח"ש. רשמות חללים ט.

שחר : עבודת הקודש חז"א רפ"ח.

בלי שיעור : מ"ט. ע"ז הוא כפי"ב ברא"ת. ופשוטו היל' הענין משמע שוהו בלי ובפעל (ולא רק בכה, שיכול להוליד דורות עד א"ס. עיין קה' בס' החקירה לד"צ). ראה י"ב חגיגה (י"ג ב) עה"פ ולמודיו אין מספר (מנחם פמ"ו).

וע"כ אין אפשר לעולם ובא מובל' להכיל בתוכו מספר בלי"ג של נבואים. והרי רק מקום אצור אצור מן המדות.

והוה יחזק' וכו' :

ויל"פ מפני שלגודוד (עולמות) אין מספר וכמ"כ — יש דעות כפי מדרגותם. אבל לא שבו הוא כעל"ס א' וס"ט. ובהו מתורץ הענין שבהקדמת.

והוה יחזק' וכו' :

ויל"פ מפני שלגודוד (עולמות) אין מספר וכמ"כ — יש דעות כפי מדרגותם. אבל לא שבו הוא כעל"ס א' וס"ט. ובהו מתורץ הענין שבהקדמת.

והוה יחזק' וכו' :

ויל"פ מפני שלגודוד (עולמות) אין מספר וכמ"כ — יש דעות כפי מדרגותם. אבל לא שבו הוא כעל"ס א' וס"ט. ובהו מתורץ הענין שבהקדמת.

והוה יחזק' וכו' :

ויל"פ מפני שלגודוד (עולמות) אין מספר וכמ"כ — יש דעות כפי מדרגותם. אבל לא שבו הוא כעל"ס א' וס"ט. ובהו מתורץ הענין שבהקדמת.

מ א מ ר באתר לאגרי - תשי"ט

מ א ת
כפר קודשת

אדמו"ר מנחם מענדל שלישי
שניאורסאהן

מליובאוויטש

הוצאת ששית

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר הדסודים"

770 איסטערן פארקוויי

שנת תשמ"ט אלפים שבע מאות ארבעים ושבע לבריאה

ברוקלין, נ. י.

מים רבים, תשי"ז

שארנו מצוה ממשיכים עי"ז גילוי אלקות, כי הם גוי אחר בארץ בעניני ארץ. ועי' קריאה מן המיצר דעניני ארץ, ענני במהרה י"ה מרתה העצמי דא"ס.

יא) וזוהי מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישפוחו, דמים רבים הם ההתבוננות וההשגה וההבנה, כל אלו לא יוכלו לכבות את האהבה ולרדות את העצמות דנשי" לאלקות, ונהרות שהם הגילויים דג"ע, דגעה"ת וגעה"ע לא ישפוחו וגם כאשר ישראל הם בשפל המצב דאחות לנו קטנה שזוכיותיהם מועטים, ואו"ה באים בטענה אשר גם ישראל חוטאים, מ"מ הנה גם אן ע"י עבודתם במצות מעשיות ובעשי' כבודה פשוטה לשם שמים, הם מגיעים בבחי' מרתה העצמי שזוהי למעלה מכל הגילויים, ולכן ההתבוננות, ואפילו הגילויים דג"ע, לא יוכלו לכבות ולא ישפוחו קדוה דיש"רל, למה"ע ית, ששם מושרשים נשי" כי לית מחשבה תפיסא כי, כלל, אפי' מהו הקדוה דא"ק, כי אם כאשר תפיסא ומתלבשת בתורה ומצותי, וכפירוש רבינו חזקן, ומפני זה, גם מים רבים שהם א"ה, ונהרות שהם מלפי א"ה ושריהם לא ישפוחו לאוהב הקב"ה לכני ישראל, כפירוש התלמוד, דאף שהם חוטאים, מ"מ אין מתרעמים עליהם, והטעם הוא לפי שכל בשר בחור הוי' הבהירה בעצם נשי", וכמו כי הם מושרשים בעצמות ממש שלמעלה גם משרש התומצ', וכמו התניקה שאין עושה רצון אבותי, שאין מתרעמים עלי, שהוא לפי שהתלונקת עצמותה מושרשת בעצמות האב ואם, במקום אשר כל שאר הענינים דאב ואם פארנעמען דארט קיין ארץ ויט', וכמו"כ הוא גם בנשמות ישראל, שהם מושרשים בהעצמות ממש הארצות, זנה כה אמר א"י אלקים היו לא האומרים נה"י, כגוים כמשפחת הארצות, זנה כה אמר א"י אלקים היו לא במסורת הברית וידעתם כי אני הוי'. ויתן להם, איש זה הקב"ה מבחי' מרתה העצמי את כל חזקתו, בחכמה יבנה בית וכתובה יתבונן וברעת חדרים ימלאו כל חזקתו יקר ונעים, וגם יתן להם כל הכיזה והשלל דמלתת נוג, כי דיין נצח במהרה בימינו ע"י משית צדקנו.

בניני ארץ : ראה אה"ק ס"ס.
לית מחשבה : ראה תנא ספרי.
האומרים נה"י . . . אי חזקתו : יחזקאל כ, לב"ת.
בחכמה . . . ונעים : משלי כז, ב"ד. ראה תורת אור תולדות ית, ג.